

Grimstad, 28.09.18

Høringssvar – nytt straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred

Sammenfattet mener Stine Sofies Stiftelse at det bør inntas et nytt straffebud som rammer den som fremstiller, etterspør, aktivt anskaffer eller deler materiale som er egnet til å krenke privatlivets fred. Det bør ikke stilles vilkår om at handlingen er «offentlig». Straffeansvaret bør heller ikke bero på om gjerningspersonen forstod at handlingen ville ramme fornærmede. Videre må det iverksettes tiltak for å forebygge deling av privatlivskrenkende bilder. Det må lages en plan for å kommunisere lovendringene og gjøre innholdet kjent for barn og unge.

Stine Sofies Stiftelse arbeider for en barndom uten vold og overgrep gjennom å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta barnet, deres pårørende og etterlatte. Stiftelsens innspill vil derfor avgrenses til de punkter i høringsnotatet som får stor betydning for barns rettssikkerhet. Det kan innledningsvis presiseres at Stine Sofies Stiftelse imøtekommer alle vurderingstemaer som kan styrke rettssikkerheten og ivaretakelsen av barn generelt.

1. Er det et behov for lovendring?

Stiftelsen mener det er behov for lovendring av flere grunner. For det første er ikke dagens regulering (herunder straffeloven § 266 og åndsverkloven § 104) tilstrekkelig for å favne om de ulike tilfellene av befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred. For det andre er ingen av dagens bestemmelser utformet med sikte på å beskytte spesielt mot spredning av slikt materiale. Reguleringen fremstår dessuten som fragmentert, utydelig og lite oversiktlig. Dette gjør det vanskelig å vite hva som er ulovlig. Rettspraksis som er trukket frem i høringsnotatet viser at mange barn og unge rammes, men også at mange barn og unge bryter loven. Dette viser etter vår mening et behov for at regelverket tydeliggjøres. Dette vil kunne ha både preventive og pedagogiske virkninger.

2. Nytt straffebud eller endringer i eksisterende bestemmelser?

Stine Sofies Stiftelse mener at det vil være fordelaktig å innta et nytt straffebud fremfor å gjøre endringer i eksisterende bestemmelser. Dette vil sikre en klar og pedagogisk utforming av gjerningsbeskrivelsen og vil kunne virke både opplysende og preventivt.

3. Hva slags materiale og hvilke krenkelser bør ha et særlig vern?

Stiftelsen stiller seg bak forslaget om at det *ikke* bør være et vilkår at handlingen er «offentlig». Vi er også enig i at straffeansvaret *ikke* skal bero på om gjerningspersonen forstod at handlingen ville ramme fornærmede. Når det gjelder hva slags materiale som bør omfattes, mener stiftelsen at det nye straffebudet bør omfatte materiale som er «egnet til å krenke privatlivets fred». Vi har ingen særskilt formening om hvor konkret og utfyllende beskrivelse som gis i straffebudet, så lenge det som et minimum vil ramme alle former for seksualisert materiale.

Det fremstår etter vår mening som en hensiktsmessig løsning å legge inn en rettstridsreservasjon i selve gjerningsbeskrivelsen. Ettersom samtykke er sentralt for om handlingen er straffbar bør man innta uttrykket «uberettiget» i gjerningsbeskrivelsen slik at man kan avgrense mot handlinger hvor det foreligger avtale eller samtykke.

4. Hvilke former for deling bør være straffbar?

Stiftelsen mener at straffeansvaret *ikke* bør være betinget av hvilken teknologi som er benyttet. Vi stiller oss videre bak forslaget om at straffebudet rammer den som «gjør tilgjengelig for en annen» privatlivskrenkende bilder. Denne utformingen sikrer at straffebudet ikke er begrenset til visse former for deling og at det ikke begrenses til de tilfeller der mottakeren får rådighet over materiale. Det finnes i dag en rekke programvarer som åpner for å omgå straffeansvar dersom det stilles vilkår om rådighet, for eksempel snapchat.

5. Bør andre handlinger enn deling rammes?

Stiftelsen mener at også andre handlinger enn «deling» bør rammes av et nytt straffebud. Vi mener straffeloven § 311 kan være et godt utgangspunkt. For å få et helhetlig og effektivt straffeansvar bør et nytt straffebud også ramme den som fremstiller, etterspør eller aktivt anskaffer privatlivskrenkende bilder. Når det gjelder skyldkravet mener stiftelsen at også uaktsom overtredelse bør være straffbar.

6. Annet

Stiftelsen mener for øvrig at det er et behov for å kommunisere det nye regelverket på en egnet måte, slik at barn og unge får et bevist forhold til konsekvensene av å dele privatlivskrenkende bilder. Vi viser i denne sammenheng til høringssvar fra Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk). Stiftelsen støtter opp under Sfk's tilleggskommentar om at det er et behov for å iverksette tiltak for å forebygge deling av privatlivskrenkende bilder.

Med vennlig hilsen

Ada Sofie Austegard

Generalsekretær

Stine Sofies Stiftelse

Malin Albrechtsen van der Hagen

Jurist

Stine Sofies Stiftelse

